NN 46/2018 (18.5.2018.), Pravilnik o utvrđivanju rezervi i eksploataciji mineralnih sirovina

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA, PODUZETNIŠTVA I OBRTA

885

Na temelju članka 54. stavka 1. i članka 56. stavka 1. Zakona o rudarstvu (»Narodne novine« broj 56/2013. i 14/2014.) ministrica gospodarstva, poduzetništva i obrta, donosi

PRAVILNIK

O UTVRĐIVANJU REZERVI I EKSPLOATACIJI MINERALNIH SIROVINA

GLAVA I.
OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim pravilnikom utvrđuje se istraživanje ležišta mineralnih sirovina, podjela ležišta mineralnih sirovina, kategorizacija rezervi mineralnih sirovina, klasifikacija rezervi mineralnih sirovina, ekonomska opravdanost eksploatacije mineralnih sirovina, proračunavanje rezervi mineralnih sirovina, određivanje kakvoće mineralnih sirovina, stručni poslovi izrade elaborata o rezervama mineralnih sirovina, obveza izrade elaborata o rezervama mineralnih sirovina, obvezni sadržaj elaborata o rezervama mineralnih sirovina, način izrade i opremanja elaborata o rezervama mineralnih sirovina, povjerenstvo za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina, obrasci i evidencija o rezervama mineralnih sirovina i bilanca stanja rezervi mineralnih sirovina.

Mineralne sirovine

Članak 2.

(1) Mineralne sirovine za koje se u smislu odredbi ovoga Pravilnika utvrđuju količine rezervi mineralnih sirovina, evidentiraju i prikupljaju podaci o kakvoći rezervi mineralnih sirovina i izrađuje bilanca stanja rezervi mineralnih sirovina, jesu:

1. gips
2. kremeni pijesak
3. keramička i vatrostalna glina
4. tuf
5. mineralne sirovine za proizvodnju cementa
6. karbonatne mineralne sirovine (vapnenci i dolomiti) za industrijsku preradbu
7. silikatne mineralne sirovine za industrijsku preradbu
8. tehničko-građevni kamen (amfibolit, andezit, bazalt, dijabaz, granit, dolomit, vapnenac)
9. građevni pijesak i šljunak iz neobnovljivih ležišta
10. ciglarska glina
11. arhitektonsko-građevni kamen i
12. mineralne sirovine kovina – boksit.

(2) Mineralne sirovine za koje se u smislu odredbi ovoga Pravilnika ne utvrđuju količine rezervi mineralnih sirovina, odnosno ne evidentiraju i ne prikupljaju podaci o kakvoći rezervi mineralnih sirovina, ali se vodi evidencija o godišnjoj eksploataciji koja se unosi u bilancu stanja rezervi mineralnih sirovina, jesu:

1. morska sol i
2. građevni pijesak i šljunak iz morskog dna.

(3) Ministarstvo nadležno za rudarstvo, prije pokretanja postupaka određenih Zakonom o rudarstvu za:

1. ugljen

2. asfalt i uljni škriljavci

3. radioaktivne rude

4. grafit

5. sumpor

6. barit

7. tinjci

8. kreda

9. kremen

10. drago kamenje

11. bentonitna glina

12. porculanska glina

13. feldspati

14. talk

15. sve vrste soli i solnih voda

16. mineralne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine, osim mineralnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao voda za ljudsku potrošnju i druge namjene, na koje se primjenjuju propisi o vodama

17. brom

18. jod

19. peloidi

20. ostale mineralne sirovine kovina i

21. mineralne sirovine koje nisu određene Zakonom o rudarstvu,

zatražit će od povjerenstva za utvrđivanje rezervi mineralnih sirovina ministarstva nadležnog za rudarstvo (u daljnjem tekstu: povjerenstvo za utvrđivanje rezervi) izradu pisanog naputka glede postupaka i procedura potrebnih istražnih radova radi utvrđivanja količine i kakvoće rezervi mineralnih sirovina.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, povjerenstvo za utvrđivanje rezervi dužno je izraditi pisani naputak u roku od 90 dana od dana traženja ministarstva nadležnog za rudarstvo.

(5) Naputak iz stavka 4. ovoga članka bit će oglašen na mrežnim stranicama ministarstva nadležnog za rudarstvo.

GLAVA II.
REZERVE MINERALNIH SIROVINA

Poglavlje I.
ZAJEDNIČKI KRITERIJI

Članak 3.

Stupanj istraženosti ležišta mineralnih sirovina utvrđuje se na temelju poznavanja:

1. elemenata prostiranja, veličine, oblika i građe ležišta, njihove veze s određenim stratigrafskim horizontima i tektonskim strukturama

2. pripadnosti ležišta određenim genetskim tipovima odnosno geološkim formacijama

3. kemijskog sastava mineralne sirovine

4. mineralno-petrografskog sastava mineralne sirovine

5. strukturno-teksturnih značajki mineralne sirovine

6. prostornog rasporeda različitih tipova mineralnih sirovina

7. fizičko-mehaničkih svojstava mineralne sirovine i

8. tehničko-eksploatacijskih čimbenika osnovom geološke građe ležišta, te uvjeta i ograničenja eksploatacije.

Članak 4.

Istraženost ležišta mineralnih sirovina utvrđuje se:

1. odgovarajućim metodama geoloških, geofizičkih, geokemijskih, hidrogeoloških i inženjersko-geoloških istraživanja

2. površinskim i podzemnim istražnim radovima i

3. istražnim bušenjem.

Članak 5.

(1) Pri istraživanju mineralnih sirovina istražnim bušenjem, linijski postotak izvađene jezgre mora iznositi:

1. najmanje 75% jezgre od svakoga dužinskog intervala pri bušenju kroz mineralne sirovine

2. najmanje 75% jezgre zajedno s talogom ako je izvršena karotaža bušotine

3. najmanje 65% jezgre zajedno s talogom iz jalovog materijala.

(2) Mjerenje iskrivljenja (devijacije) istražne bušotine obavlja se:

1. kod vertikalnih bušotina dubine veće od 200 m na svakih 100 m dubine

2. kod kosih i horizontalnih bušotina na svakih 50 m dužine.

(3) Iz svih površinskih i podzemnih istražnih radova, kao i istražnih bušenja uzimaju se pojedinačni uzorci mineralnih sirovina.

(4) Iz istražnih bušotina uzimaju se pojedinačni uzorci jezgre, a iz ostalih površinskih i podzemnih istražnih radova pojedinačni uzorci uzimaju se metodom brazde.

(5) Uzimanje pojedinačnih uzoraka, ovisno o litološkim promjenama i ujednačenosti sastava mineralne sirovine, obavlja se kontinuirano po intervalima, odnosno uzorci mineralne sirovine se uzimaju jedan iza drugog bez međurazmaka sukladno odredbama ovoga članka i posebnih kriterija za pojedinačne mineralne sirovine.

(6) Kompozitni uzorci pripremaju se iz pojedinačnih uzoraka ovisno o poznavanju i stupnju istraženosti ležišta mineralnih sirovina sukladno odredbama ovog Pravilnika i posebnih kriterija za pojedinačne mineralne sirovine.

(7) Iznimno od odredbi stavka 5. ovoga članka pojedinačni uzorci se mogu uzimati i točkasto ako to zahtijevaju standardi laboratorijskih ispitivanja i analiziranja.

(8) Iznimno od odredbi ovoga članka moguća su odstupanja pri istraživanju mineralnih sirovina isključivo temeljem detaljnog i argumentiranog objašnjenja odgovornog voditelja.

(9) U slučaju iz stavka 8. ovoga članka razlog odstupanja ne smije biti financijske prirode, niti se može odnositi na istražne radove koji su određeni temeljem provedenog javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina u istražnom prostoru radi davanja koncesije za eksploataciju ili za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za dodatno istraživanje mineralnih sirovina na već utvrđenim eksploatacijskim poljima radi davanja koncesije za eksploataciju u skladu sa odredbama Zakona o rudarstvu.

Podjela ležišta mineralnih sirovina na skupine i podskupine

Članak 6.

(1) Ležišta mineralnih sirovina dijele se na skupine i podskupine na temelju:

1. veličine i složenosti oblika (morfoloških obilježja)

2. pripadnosti određenim genetskim tipovima odnosno geološkim formacijama

3. kemijskog sastava

4. mineralno-petrografskog sastava i

5. strukturno-tektonskih obilježja.

(2) Podjela ležišta mineralnih sirovina na skupine i podskupine određena je posebnim kriterijima za pojedinačne mineralne sirovine.

(3) Pripadnost ležišta mineralnih sirovina određenoj skupini i podskupini određuje optimalnu vrstu i gustoću (međusobnu udaljenost) istražnih radova kojima se utvrđuje stupanj istraženosti i poznavanja ležišta.

(4) Ako za ležište nije utvrđen stupanj poznavanja jednog od elemenata iz stavka 1. ovoga članka, ono se razvrstava u iduću nižu skupinu odnosno podskupinu, iako na osnovi ostalih elemenata udovoljava uvjetima za razvrstavanje u višu skupinu odnosno podskupinu.

Određivanje kakvoće mineralne sirovine

Članak 7.

(1) Određivanje kakvoće mineralne sirovine obavlja se na pojedinačnim i kompozitnim uzorcima i iskazuje se za mineralne sirovine u prirodnom stanju.

(2) Kakvoća mineralne sirovine određuje se laboratorijskim ispitivanjima i analizama kojima se utvrđuju:

1. fizičko-mehanička svojstava

2. kemijski sastav i

3. mineraloško-petrografski sastav,

u skladu s važećim standardima u laboratorijima koji su registrirani za takve djelatnosti.

(3) Kod utvrđivanja fizičko-mehaničkih svojstava mora se odrediti gustoća, obujmna masa, tlačna čvrstoća u suhom stanju, kut unutarnjeg trenja i kohezija. Fizičko-mehanička svojstva određuje se na pojedinačnim uzorcima.

(4) Kod utvrđivanja kemijskog sastava mora se odrediti kvantitativna kemijska silikatna analiza, poglavito analiza glavnih oksida (SiO_2, Al_2O_3, Fe_2O_3, TiO_2, CaO, MgO, SO_3, Na_2O, K_2O, MnO, P_2O_5, te gubitak žarenjem). Kemijski sastav utvrđuje se na kompozitnim uzorcima. Kemijski sastav utvrđuje se i na pojedinačnim uzorcima ukoliko je određeno posebnim kriterijima za pojedinačne mineralne sirovine.

(5) Kod utvrđivanja mineraloško-petrografskog sastava mora se odrediti kvalitativni i semikvantitativni mineralni sastav primjenom rendgenske difrakcije na prahu i petrografski sastav primjenom polarizacijskog mikroskopa. Mineraloško-petrografski sastav utvrđuje se na kompozitnim uzorcima. Mineraloško-petrografski sastav utvrđuje se i na pojedinačnim uzorcima ukoliko je određeno posebnim kriterijima za pojedinačne mineralne sirovine.

(6) Ako je u ležištu zastupljeno više prirodnih tipova i/ili vrsta mineralnih sirovina, kakvoća mineralne sirovine određuje se za svaki tip i/ili vrstu posebno.

(7) U slučaju potrebe utvrđivanja tehnoloških svojstava mineralne sirovine obavljaju se poluindustrijska i/ili industrijska ispitivanja.

(8) Iznimno od odredbi ovoga članka moguća su odstupanja pri određivanju kakvoće mineralne sirovine isključivo temeljem detaljnog i argumentiranog objašnjenja odgovornog voditelja.

(9) U slučaju iz stavka 8. ovoga članka razlog odstupanja ne smije biti financijske prirode, niti se može odnositi na istražne radove koji su određeni temeljem provedenog javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina u istražnom prostoru radi davanja koncesije za eksploataciju ili za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za dodatno istraživanje mineralnih sirovina na već utvrđenim eksploatacijskim poljima radi davanja koncesije za eksploataciju u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

(10) Kakvoća mineralne sirovine može se dodatno utvrditi i drugim laboratorijskim analizama s obzirom na predviđenu namjenu, a sukladno važećim standardima za predviđenu namjenu.

ODJELJAK 1
KATEGORIZACIJA REZERVI MINERALNIH SIROVINA

Članak 8.

(1) Rezerve mineralnih sirovina utvrđuju se na temelju obavljenih istražnih radova sukladno odredbama ovoga Pravilnika, a ovisno o stupnju istraženosti ležišta i utvrđenoj kakvoći mineralnih sirovina razvrstavaju se u kategorije A, B i C_1.

(2) Rezerve mineralnih sirovina u ležištu utvrđuju se samo ako je mineralna sirovina dokazana na najmanje tri pozicije koje nisu na istom pravcu.

(3) Rudarski projekti eksploatacije mineralnih sirovina mogu se izraditi i provjeriti za rezerve mineralnih sirovina kategorija A, B i C_1.

(4) Ukupne količine rezervi mineralnih sirovina kategorija A i B iz stavka 3. ovoga članka moraju biti potvrđene u količini koja osigurava najmanje pet godina eksploatacije sukladno predviđenoj godišnjoj eksploataciji.

(5) Obveza utvrđivanja rezervi kategorije A i B odnosi se na istražne radove koji se provode temeljem provedenog javnog nadmetanja za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za istraživanje mineralnih sirovina u istražnom prostoru radi davanja koncesije za eksploataciju ili za odabir najpovoljnijeg ponuditelja za dodatno istraživanje mineralnih sirovina na već utvrđenim eksploatacijskim poljima radi davanja koncesije za eksploataciju u skladu s odredbama Zakona o rudarstvu.

(6) Obveza utvrđivanja rezervi kategorije A i B odnosi se i na ovlaštenike eksploatacijskih polja na kojima je sklopljen ugovor o koncesiji, kada se sukladno odredbama članka 72. stavka 2. ovoga Pravilnika radi o bitnim odstupanjima od elaborata o rezervama mineralnih sirovina temeljem kojeg su potvrđene količine i kakvoća rezervi mineralnih sirovina a isto uključuje, provođenje novih istražnih radova i/ili izmjenu obuhvata rezervi mineralnih sirovina, odnosno na izmjene postojećih rudarskih radova na eksploatacijskim poljima koji uvjetuju ishođenje nove lokacijske dozvole, izradu i provjeru novoga rudarskog projekta eksploatacije i posljedično sklapanje novoga Ugovora o koncesiji za eksploataciju mineralnih sirovina.

Članak 9.

(1) Rezerve mineralnih sirovina kategoriziraju se prema zajedničkim kriterijima i uvjetima, kao i prema posebnim kriterijima i uvjetima za pojedine mineralne sirovine, sukladno odredbama ovoga Pravilnika.

(2) U kategoriju A razvrstavaju se rezerve mineralnih sirovina kod kojih su na temelju obavljenih istražnih radova:

1. potpuno upoznati ležišni uvjeti: zalijeganje, prostiranje, veličina, oblik i građa ležišta

2. potpuno utvrđene vrste mineralnih sirovina, te njihovi međusobni odnosi i prostorni razmještaj

3. potpuno utvrđena kakvoća mineralnih sirovina

4. detaljno okonturena površinska jalovina i potpuno utvrđena jalovina u stijenskoj masi i

5. utvrđeni tektonski, hidrogeološki, inženjersko-geološki i drugi prirodni uvjeti u opsegu koji omogućuje izbor metode eksploatacije.

(3) Rezerve mineralnih sirovina kategorije A, sukladno odredbama ovoga Pravilnika, utvrđuju se uz pouzdanost veću od 90%.

(4) U kategoriju B razvrstavaju se rezerve mineralnih sirovina kod kojih su na temelju obavljenih istražnih radova:

1. upoznati i utvrđeni ležišni uvjeti: zalijeganje, prostiranje, veličina, oblik i građa ležišta

2. utvrđene vrste mineralnih sirovina, te njihovi međusobni odnosi i prostorni razmještaj

3. utvrđena kakvoća mineralnih sirovina

4. utvrđena površinska jalovina i jalovina u stijenskoj masi i

5. utvrđeni tektonski, hidrogeološki, inženjersko-geološki i drugi prirodni uvjeti u opsegu koji omogućuje dobivanje osnovnih elemenata za izbor metode eksploatacije.

(5) Rezerve mineralnih sirovina kategorije B, sukladno odredbama ovoga Pravilnika, utvrđuju se uz pouzdanost veću od 80%.

(6) U kategoriju C1 razvrstavaju se rezerve mineralnih sirovina kod kojih su na temelju obavljenih istražnih radova:

1. upoznati ležišni uvjeti: zalijeganje, prostiranje, veličina, oblik i građa ležišta

2. utvrđene vrste mineralnih sirovina, te njihov prostorni razmještaj

3. utvrđena kakvoća mineralnih sirovina

4. utvrđena površinska jalovina i jalovina u stijenskoj masi i

5. razjašnjeni tektonski, hidrogeološki, inženjersko-geološki i drugi prirodni uvjeti u opsegu koji omogućuje dobivanje osnovnih elemenata za izbor metode eksploatacije.

(7) Rezerve mineralnih sirovina kategorije C1, sukladno odredbama ovoga Pravilnika, utvrđuju se uz pouzdanost veću od 70%.

Članak 10.

(1) Potencijalne rezerve mineralnih sirovina sukladno odredbama ovoga Pravilnika (u daljnjem tekstu: mineralni resursi) procjenjuju se na temelju geoloških i geofizičkih podataka koji su djelomično provjereni istražnim radovima odnosno određeni analogijom s proučenih dijelova ležišta i razvrstavaju se u kategoriju C2.

(2) Mineralni resursi kategorije C2 ne potvrđuju se rješenjem povjerenstva za utvrđivanje rezervi i imaju orijentacijski karakter.

ODJELJAK 2
KLASIFIKACIJA REZERVI MINERALNIH SIROVINA

Članak 11.

Rezerve mineralnih sirovina, ovisno o mogućnostima njihove eksploatacije, razvrstavaju se u:

– bilančne rezerve mineralnih sirovina

– izvanbilančne rezerve mineralnih sirovina i

– eksploatacijske rezerve mineralnih sirovina.

Bilančne rezerve mineralnih sirovina

Članak 12.

(1) Bilančne rezerve mineralnih sirovina su utvrđene količine i kakvoća rezervi mineralnih sirovina, sukladno odredbama ovoga Pravilnika, a koje je moguće na ekonomski opravdan način eksploatirati.

(2) Bilančne rezerve mineralnih sirovina, sukladno odredbama ovoga Pravilnika, proračunavaju se iz utvrđenog obujma ležišta mineralnih sirovina umanjenog za popravni koeficijent.

(3) Popravni koeficijent odnosi se na komponente u ležištu koje se ne koriste i jalovinu u ležištu, a određuje se osnovom rezultata istražnih radova, iskustvenih podataka ili analogijom sa susjednih ležišta istih mineralnih sirovina.

(4) Proračun bilančnih rezervi mineralnih sirovina ne uključuje površinsku jalovinu ležišta, odnosno površinska jalovina se proračunava zasebno ili je uključena u popravni koeficijent.

Izvanbilančne rezerve mineralnih sirovina